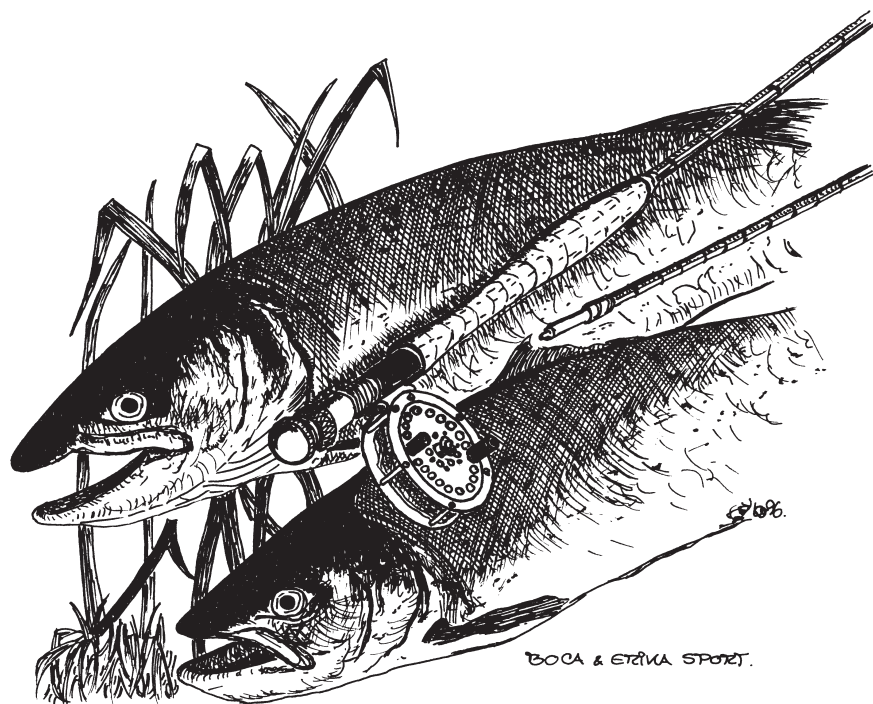

Vejen og Omegns Sportsfiskerforening

VOSF

1947 - 1997

Forord

At en forening har eksisteret i 50 år fortjener en eller anden form for omtale. Bestyrelsen har derfor ønsket at udgive dette jubilæumsskrift, som bl.a. fortæller lidt om foreningens historie.

Personer, der har haft tilknytning til foreningen er blevet bedt om at bidrage til indholdet af jubilæumsskriftet. Nogle er blevet interviewet om deres minder fra før, mens andre har skrevet om tilknytningen til foreningen og om nogle af de mange betydningsfulde begivenheder gennem 50 år. Vi har også modtaget indlæg fra Danmarks Sportsfiskerforbund, og som noget helt specielt er der i anledning af jubilæet skabt en „Kongeåflue“, som er beskrevet i jubilæumsskriftet.

Jeg vil gerne rette en varm tak til alle, der har bidraget til jubilæumsskriftet. En særlig tak skal rettes til Jens Staal for design af "Kongeåfluen" og til Bendt Bonde for de mange flotte illustrationer. Desuden en stor tak til Lars Hammer for hjælp til den tekniske udførelse.

Afslutningsvis skal der lyde en stor tak til lodsejere og medlemmer for et godt samarbejde gennem de mange år.

God fornøjelse med læsningen.

*Jan Thorsted
formand*

Foreningens formænd

Knud Timmermann 1947 - 1948

Peter Schlüsen 1948 - 1955

Andreas Simonsen 1955 - 1967

H.H. Jørgensen 1967 - 1968

Anton Haulrich 1968 - 1974

Børge Højen 1974 - 1985

Søren Vig 1985 - 1986

Erik Herlev 1986 -1993

Jan Thorsted 1993 -

Indholdsfortegnelse

Begyndelsen	7
Fra Danmarks Sportsfiskerforbund	8
Fra Erik Herlev	11
Peter Brøgger	14
Kongeåen	16
Svend Pøder Sørensen	26
Kongeåfluen	30
Ved Kongeåen	31
Christian Hedager Jensen	35
Kongeåen - et godt stallingvand	40
Anton Haulrich fra Skudstrup	45
Juniorafdelingen dengang	49
Historisk perspektiv	53

Begyndelsen

Referat fra den stiftende generalforsamling den 27. januar 1947:

“Den 13. januar 1947 samledes en Del Lystfiskere til Drøftelse af en Fiskeriforening, hvilket også resulterede i, at der den 27. januar 1947 blev indkaldt til stiftende Generalforsamling i Palmehaven. Mødet aabnedes af Ølbrygger Lundh, Vejen, der redegjorde for Formålet med mødet og blandt andet oplæste et Eksemplar af Grindsted og Omegns Fiskeriforenings Love. Med et Par mindre Ændringer, blandt andet, at ingen Fiskere inden for Vejen Sogn kunne faa Dagkort, uden at være passivt Medlem af Foreningen, enedes Generalforsamlingen om, at de oplæste Love kunde bruges her. Det vedtoges at kalde Foreningen for „Vejen og Omegns Sportsfiskerforening“.

Man gik derefter over til Valg af Bestyrelse, da der var en hel Del forestaaende Arbejde, enedes man om at vælge 9 Medlemmer. Der blev af Forsamlingen valgt følgende:

<i>Timmermann</i>	<i>P. Hundeböl</i>	<i>Jens Hansen</i>
<i>Landergren</i>	<i>A. Kjær</i>	<i>R. Jeppesen</i>
<i>P. Schlüsen</i>	<i>Lyngsøe, Gesten</i>	<i>Tage Schults</i>

sidstnævnte var dog ikke mødt til Generalforsamlingen. Disse Medlemmer konstituerede sig derefter saaledes:

Formand: K. Timmermann, Næstformand: P. Schlüsen, Kasserer: J. Hansen, Sekretær: A. Kjær, Fiskeriinspektør: R. Jeppesen og de fire øvrige som Fiskeribetjente.

Bestyrelsen besluttede derefter at afholde et Møde snarest for at arbejde videre med Sagen.

Fra Danmarks Sportsfiskerforbund

Det er med stor glæde, at jeg kan viderebringe Danmarks Sportsfiskerforbunds varmeste lyk-
ønskninger med foreningens 50 års jubilæum.

Selvom Vejen og Omegns Sportsfiskerforening ikke er en af forbundets ældste medlemsforeninger
eller en af de største, så er Vejen-foreningen den type forening, der udgør rygraden i Danmarks
Sportsfiskerforbund.

Lokal forankring er et af tidens slogans, og det at være medlem af en forening som Vejen og
Omegns Sportsfiskerforening betyder nærhed, kammeratskab, fællesskab, overskuelighed og
fremsyn. Det er nemlig disse egenskaber, der karakteriserer foreningslivet i en lokalt forankret
forening.

Det er desværre ikke ualmindeligt, at en forening er sig selv nok. Blot den har sit fiskevand og
sine medlemmer, og at den i øvrigt ikke bliver forstyrret for meget af Danmarks Sportsfisker-
forbund.

En sådan holdning passer under ingen omstændigheder på Vejen og Omegns Sportsfiskerforening.
Her har man hele tiden haft den målsætning at give medlemmerne gode betingelser for deres
fiskeri og for deres foreningsaktiviteter samt virke for, at Danmarks Sportsfiskerforbund bliver
en slagkraftig organisation til gavn - netop for foreningens medlemmer!

Disse holdninger har betydet, at foreningens repræsentanter gennem årene har været særdeles
aktive på forbundsplan og ikke mindst på amtskredsplan.

Selv om 50 år for nogle lyder rustent og gammelt, så er der intet fortidigt i Vejen og Omegns
Sportsfiskerforening - tværtimod er foreningen yderst aktiv og ungdommelig med mange
fremadskuende og forbilledlige gøremål af meget høj standard - ikke mindst når det gælder
juniorarbejdet.

Netop juniorarbejdet er forbilledligt i Vejen og Omegns Sportsfiskerforening. Et godt eksempel på den omhu og seriøsitet, foreningens ledelse lægger i juniorarbejdet, var da foreningen - trods det voldsomt store arbejde, der var forbundet hermed - påtog sig at arrangere en stor grejudstilling i Vejenhallerne. Og det overskud, der kom ud af den velarrangerede og velbesøgte udstilling, for en stor dels vedkommende kom foreningens juniorarbejde til gode. Juniorerne selv bidrog ved deres demonstration af fluebinding mv. i høj grad også til, at udstillingen blev en kæmpesucces.

Jeg vil derfor håbe, at foreningen i fremtiden vil følge samme seriøse linie, som de første 50 år har vist og derigennem yde sit store bidrag til løsning af de problemer, der truer vores fælles fritidsinteresser.

„Knæk og Bræk“ på en lykkelig fremtid.

Jørgen Banke Thomsen

forbundsformand

Velkommen i de voksnes rækker

Når man bliver halvtreds år bruger man vendingen, „velkommen i de voksnes rækker“, men hvad mener man med det.

Jeg mener, at så har man nået den alder, hvor man er blevet lidt sat og ikke længere foretager store udskjelser og at efter forskellige fødselsveer, skolegang og uddannelse er ens økonomi kommet ind i nogenlunde stabil gænge. Det kan man vel så nogenlunde overføre på Vejen og Omegns Sportsfiskerforening.

Fødselsveerne er overstået, forstået således: I 1947 blev en flok lystfiskere enige om at forsøge at oprette en sportsfiskerforening. Man indkaldte til en stiftende generalforsamling, og det viste sig, at opbakningen var tilstede. Der blev valgt en bestyrelse, der fik til opgave at arbejde videre med sagen og komme med et oplæg til den nye forenings love og vedtægter. Dernæst skulle man prøve at samle et fiskevand i de vandløb, der var i Vejen kommune. I dag ved vi, at det lykkedes for dem at samle et fiskevand i en pragtfuld natur, så vi har meget at takke pionererne for.

Op gennem årene har der været adskillige opgaver, der har krævet en stor indsats. Genskabelse af en stallingstamme i Kongeåens vandsystem. Det medførte meget papirarbejde, ansøgninger til fiskeriministeriet og veterinærdirektoratet, økonomisk hjælp fra Ribe amt og sagkyndig bistand af biolog Mads Ejby Ernst, tre års arbejde af medlemmer fra SSF og VOSF. Det lykkedes, målet blev nået til glæde og gavn.

Med udskjelser mener jeg, at foreningen har haft forskellige tiltag, nogle lykkedes godt, andre mindre godt, men i det store hele har vi haft heldet med os i vore forskellige opgaver, og umiddelbart kan jeg ikke se de store udskjelser forude.

Selv om der ikke er store opgaver forude, der venter, er der alligevel arbejde, der skal gøres, og der vil jeg gerne nævne den vigtigste af alle, lodsejerplejen.

Det ville være mærkeligt, hvis man kunne undgå skærmydsler mellem lejere og udlejere af fiskevand gennem halvtreds år, og der har også været enkelte kurrer på tråden, men heldigvis få, de positive har været flest. To gange har jeg i min tid som formand været ude for, at en gård, hvor vi havde fiskeretten, blev solgt eller overtaget af børnene, hvor den nye ejer pointerede, at han ønskede VOSF fortsat skulle have fiskeretten. Det er sådanne oplevelser, der giver bestyrelsen løn for arbejdet og får den til at fortsætte det frivillige arbejde.

Økonomien har til tider været meget stram, men med indførelsen af det obligatoriske fisketegn og dermed betaling af den yngel og de ungfisk, der ifølge udsætningsplanen hvert år skal udsættes, er der håb om at fremløggelse af regnskabet på generalforsamlingen ikke længere skal skrives med rødt og minus - og så kan man se en smilende kasserer. Det har knebet med smilet førhen, hvilket de to foregående kasserer kan nikke genkendende til...

En forening er så god som dens bestyrelse og medlemmer gør den til, og jeg vil ønske for Vejen og Omegns Sportsfiskerforening, at den fremover stadig må have en god bestyrelse og medlevende medlemmer til gavn og glæde for lodsejere og medlemme

Knæk og bræk
Erik Herlev

Peter Brøgger

Har været et mangeårigt medlem af bestyrelsen i Vejen og Omegns Sportsfiskerforening. men for medlemmer, som ikke kender Peter (findes de?), skal oplyses, at han startede med at fange fisk med fingrene i sin barndoms bæk ved Horsens. Det egentlige lystfiskeri startede først, da han kom til Bække og blev medlem i VOSF.

Hans foretrukne fiskeri „er en god eftermiddag - aften med en Krogsgård nr 2 i spidsen“. Han er også begejstret for Bøltet, hvortil han i årenes løb har arrangeret og stået for mange vellykkede ture for foreningen. Hans største force er dog, at han sætter flere fisk ud, end han fanger! - fordi han er udsætningsmand og har til opgave at sørge for, at der er mulighed for fangst både i Kongeåen og i Mosen.

NB - efter sigende er Peter for tiden på jagt et sted vest for Frihedsbroen efter en ørred, han selv har sat ud for 6 - 8 år siden.“

- Sådan en karakteristik fik Peter Brøgger i foreningens blad i oktober 1980 på sin 65 års fødselsdag.

I et interview med Peter Brøgger, foretaget af Karl Nielsen og Michael Deacon fornylig, fortæller han yderligere:

„Da jeg begyndte at fiske i Kongeåen, var der ikke mange, der fiskede. Man kunne gå en hel dag uden at møde nogen. Folk grinede også lidt af os, der var jo en orm i den ene ende og en idiot i den anden. Fiskegrejet var lidt primitivt. Jeg startede med en bambusstang, men havde dog et ordentligt hjul. Andre kunne godt gå rundt med et fiskehjul på godt 20 centimer. Vi fiskede med orm og spinner, det var Mepps.

Allerede dengang var der ikke mange havørreder, og stillinger så vi ikke mange af.“

"Dine fisketure til Bøltet"?

„Dem var der mange af, og der var stor tilslutning. Foreningen købte så en kasse sandorm, som så blev fordelt mellem medlemmerne. Engang fangede jeg endda en rødspøtte på 2 kg. Den var flot.“

"Du må have haft en del oplevelser på dine ture til åen"?

„Ja, der var bl.a. en af de første ture til Kongeåen. Andreas Simonsen var også ude at fiske den dag, og jeg har aldrig set en fiskemand med så mange knuder og løkker på sin line, men så begyndte han at løbe op og ned langs åen, - så skulle vi jo se, hvad det var!

Han havde en ørred på en halv snes pund - det var en havørred, og det var snevejrt. Ingen af os havde en vægt med, så vi kunne ikke veje den.

De ska´nu alligevel alle sammen se den, sagde Andreas, - at der er fanget så stor en fisk. Så lagde han den ned i sneen og tegnede rundt om. Så kan de bare se, at der er fanget så stor en fisk her.“

"Tak skal du have Peter".

Kongeåen

Den, der ved Foldingbro eller et andet sted kører over Kongeåen og måske ikke er alt for velbevandret i geografi og historie, tænker næppe på, at den ikke særligt store å, der roligt skrider afsted i det flade landskab, er et af de kendteste vandløb i Danmark, at denne å på sin vis har spillet en skæbnesvanger rolle i landets historie.

Dens kilder skal søges ovre i Østjylland, i Ødis sogn, som tidligere lå i hertugdømmet Slesvig. Forbi Ødis og øst om Ødis Bramdrup er der et ret kuperet landskab, som anses for en afsmeltningslinie. Vest herfor breder der sig en jævn flade, som afvandes af forskellige bække, der er Kongeåens kilder. Stedet ligger kun få km fra Lillebølt, og alligevel søger åen mod vest, 65 km er der fra de første kilder til udløbet i Vesterhavet, samme længde som Vidåen, men kun for lidt at regne mod Gudenåens 158 km. Åen har et meget ringe fald. Fra Skodborg til Foldingbro, en strækning på 10 km, kun fra 25 m over havet til 18 m eller 0,7 m pr. km. Seest Mølleå vest for Kolding har på en strækning af 5 km et fald på i alt 30 m.

Omkring 1690 fortalte herredsprovsten Anders Stephensen Brandt om Malt herred, at det „er en liden del og den sønderste part af Jylland, eftersom Skodborg Å gør skilsmisse mellem Jylland og Holsten (uanset at nogle regner Holsten fra Dannevirke). Samme å er temmelig stor og uden tvivl derfor af gammel tid sat til landskel, thi ingen endnu ufortoldet må drive heste eller kvæg derover. Der siges, at samme Skodborg Å har i gamle dage været som en elv, at store skibe kunne sejle der igennem med deres vare fra Vestersø og såsom ind udi landet handle og købslå, hvorudaf deres lossesteder har endnu navn: såsom Skodborg (eller Skuedborg), Skudstrup, Skifflund, hvilke steder ligger straks hos hverandre. Samme å er somme steder dyb og moradsig, er ikke ret fiskerig“.

Det fortælles om provst Brand, at han var guldmager - fattig var han i hvert fald - og „laborede“ i et lille hus ved kirken. Han havde også ord for både at kunne mane og vise igen. Nogen stor sprogmand var han dog ikke. Skodborg og Skudstrup har i hvert fald intet med skuder at

gøre, Skibelund heller ikke med skibe, og Kongeåen har ikke kunne besejles. Derimod er det rigtigt, når provsten kalder åen for Skodborg Å. Det var dens gamle navn. Visse strækninger har dog også haft andre betegnelser. Den øvre del af løbet, mellem Bastrup og Vamdrup, kaldes på gamle kort for Stavad Å, og ved udløbet i Vesterhavet hed den Vilslev Å eller Vils Å.

Skodborg Å nævnes allerede under dette navn i islandske skjaldekvad fra 1000-årene, hvor den hedder Skotborgará, i sagaerne kaldes den tit kun for Åen og landet syd derfor fyrir sunnan á. Måske har Skodborg Å endda haft et endnu ældre navn, Far, som kan have givet navn til den store skov Farris syd for åen. Skodborghus, der ligger nordfor åen, var et kongeligt slot, som første gang nævnes 1368. Det var en grænsefæstning, hvorfra lensmanden styrede Skodborg len, der omfattede en stor del af området nord for Kongeåen. Senere var det et kongeligt lystslot. Her ved Skodborghus gik den jyske hovedvej, Hørvejen over åen for at fortsætte sydpå mod fjerne mål. Man har ment, at forleddet i Skodborg skulle betyde skue, altså en borg, hvorfra man holdt udkig - på tysk er Schauenburg almindeligt. Mest sandsynligt er det dog, at skod er gammeldansk skot, fremspring, om et bakkeparti, der ligesom springer frem i terrønet. Navnet Kongeå dukker sent op. Første gang det nævnes, er i en tingbog fra 1698, men det kom derefter ret hurtigt i brug. Det følte som et naturligt navn på den å, hvor kongens told skulle betales.

Når Kongeåen skulle komme til at spille så stor en historisk rolle, skyldes det, at den af arrild har udgjort grænsen mellem fire sysler. Nordfor åen lå mod vest Varde syssel og mod øst Almind syssel, sydfor Ellum syssel og Barvid syssel, der har fået navn efter Farrisskoven, idet Barvid synes at betyde nåleskov. Længere mod syd fandtes Isted syssel. Sysseлиндdelingen er jysk, og kun de byer og steder, hvor der boede jyder, blev regnet med til syslerne. Nu og da omfattede de gamle folkestammer, Hardsyssel og Thysyssel er eksempler herpå, ofte er det stednavne, de er opkaldt efter. Det gælder syslerne omkring Kongeåen, og den er da heller ikke grænse mellem folk af forskellig stamme, der er ikke nogen særlig forskel i den dialekt, der tales nord og syd for åen, grænsen mellem nørrejysk og sønderjysk folkemål går længere sydefter, følger nærmest en linie fra Ribe til Haderslev. Det er vandløbet, der har været grunden til, at sysseलगrænsen kom til at gå her. Længere mod øst fulgte den også vandløbene, først Seest Mølleå, derefter Kolding Å. Når man var kommet over den, var man i Barvid syssel og i det slesvigske.

69%
FASKVNEEVINGET

I gammel tid lå der sydfør grøenseåerne den store skov, Farrisskoven, der strakte sig fra egnen omkring Skamlingsbanken og langt mod vest. Den var et vildnis af fyr, bøg og eg, her var et ildorado for jægeren, store flokke af vildsvin kunne endnu i sidste halvdel af 1700-tallet dukke op på disse kanter, her rugede kongeørnen og her hørtes ravnens skrig. Når „olden var for“, kunne der i denne store skov fedes tusinder af svin, 1630 skal det have været 12.000. Ulvene huserede vældigt på disse egne, 1763 trængte de helt ind i Kolding by. Den sydlige del af Jylland var et grøenseland, mod holstenerne og de slaviske vender, der boede i Vagrien lige syd for Kiel. Det var vigtigt at have en dygtig militær leder her. Han blev kaldt jarl. Knud den Helliges broder Olav skal have været jarl af Sønderjylland, og 1111 nævnes Ejliv Jarl i Slesvig. Hans efterfølger Knud Lavard fik titel af hertug, og under ham var hertugdømmet et klart afgrænset område, de tre sydligste sysler af den jyske halvø. Skodborg Å var nu ikke blot en grøense mellem herreder og sysler, men også mellem kongeriget Danmark og hertugdømmet Jylland, snart også kaldet hertugdømmet Slesvig. Dets skøbne blev omskiftelig, og selv om det nok stadig blev anset for en del af riget, var det dog altid noget for sig, med egen administration og egne love. Vel var Jyske Lov også gældende her, men da man i kongeriget fik den nye Danske Lov fra 1683, levede man "sønden å" stadig efter Jyske Lov - i tysk oversættelse - og dens bestemmelser gjalt indtil 1900.

Som århundrederne gik, begyndte det tyske sprog at trænge frem i administrationen. Haderslev Amt gik fra Østersø til Vesterhav, og det var tysk, der var skrevet på Haderslev Amts kontorer af amtmænd og amtssekretærer, af husfoged og ridefoged. Det betød ikke noget, at kongen - som hertug i Slesvig - fra 1582 var hersker over dette amt. Tysk trængte også mere og mere frem i rettens sale, indtil 1840, da dansk på ny blev retssprog i de herreder, hvor det var folkesprog. Kongeåen var i virkeligheden blevet et skel mellem to stater. Der boede jyder på begge sider af åen. De talte det samme sprog, de levede, virkede og tænkte på samme vis. Og alligevel skilte denne beskedne å's stille henglidende vand disse jyder fra hinanden, som om de havde været folk af forskellige sprog, af forskellige stamme.

Kongeåen var grænsen mellem kongeriget og fyrstendømmet fra Vesterhavet og til Ødis sogn, altså i næsten hele sit løb. På mange måder var der dog undtagelser. Ribe by synes aldrig at have været regnet til hertugdømmet. Her var der en biskop, et stort domkapitel, kirker og klostre, som var rige på gods. Disse kirkelige institutioner hørte under kongeriget, og i 1400-årene blev det en almindelig regel, at deres gods ikke skulle regnes med til hertugdømmet. På denne måde blev de kongerigske enklaver til. Og efterhånden blev det således, at havde en gård engang hørt under kongeriget, blev den ved med det, uanset hvem der kom til at eje den. I den sydlige del af Vestslesvig, især i Møgeltønder og Ballum sogne, var de fleste af gårdene på denne måde blevet kongerigske. Her var der tale om ret samlede områder, men ellers lå enklaverne - det kunne være en gård eller kun et stykke jord - spredt rundt om i sognene i Vestslesvig og i hele egnen langs med Kongeåen. Af de slesvigske grænsesogne var Vonsild og Skrave helt slesvigske, i Lintrup var der 1864 kun 2,5 pct. af undersåtterne, der hørte under kongeriget, i Skodborg og Kalvslund var der 28 pct., i Hjortlund 33 pct. og i Farup 52 pct. Man forstår, at der let kunne blive strid mellem de slesvigske og de kongerigske undersåtter, når de som her boede omtrent dør om dør og alligevel skulle administreres efter helt forskellige love. Der var enkelte steder, hvor forholdene var særligt mærkværdige. Vamdrup sogn ligger i kongeriget, men Kongeåen løber igennem den og deler den i to dele. Syd for åen ligger byerne Bastrup og Holte. Oprindeligt hørte de slet ikke til Vamdrup sogn, men til det slesvigske Skodborg sogn. Hele Holte og en del af Bastrup hørte til Østerbygård, som oprindeligt lå i Ødis sogn, nu i Vamdrup sogn. Peter Rantzau til Trøjborg fik denne gård i 1569 fra hertug Hans. I skødet hed det, at landskellet mellem kongeriget, og hertugdømmet skulle være „urykket“. Men Trøjborg hørte under kongeriget, og derfor blev både Østerbygård og dens bøndergårde alligevel kongerigske, og ret hurtigt kom Bastrup og Holte i kirkelig henseende under Vamdrup sogn. Kongeåen var her ikke længere grænse, der var blevet vristet lidt fra hertugdømmet.

Kongeåen løber det sidste stykke gennem Vilslev sogn. Tidligere bugtede den sig her gennem brede engstrækninger, men 1938 blev den reguleret og uddybet. Den udmunder ved en sluse i det havdige, som blev opført fra 1911-15 og beskytter de store marskenge mod oversvømmelse. Også Vilslev sogn deles i to dele af åen. Jested og Hillerup ligger syd for. Der var i dem begge

både kongerigske og slesvigske undersåtter. Hele Jested hørte i kirkelig henseende under Vilslev sogn, men Hillerup by var også delt i kirkelig henseende, de fleste gårde hørte til Vilslev sogn, nogle dog til Farup. Men det var ikke således, at det var de slesvigske bønder og husmænd, der hørte til Farup, der var også nogle af dem, der var Vilslev-præstens sognebørn. Kommunalt var de to byer ligeledes delt, idet de kongerigske ejendomme havde deres egen sognefoged, mens de slesvigske havde sognefoged fælles med Farup. At vejvæsnet under disse forhold var elendigt siger sig selv, for hvorledes skulle man få fordelt vejjudgifterne? Det kunne også være svært at få ordnet fattigvæsnet. I Vilslev Spange gik grænsen gennem et hus. Dets ejer var født i huset. Da han engang i 1850'erne skulle have fattighjælp, måtte man prøve at finde ud af, i hvilken stue han var født, for at få afgjort, hvem der havde forsørgerpligten.

Der var i Vilslev sogn ingen bro over Kongeåen. Den var jo toldgrænse. Der var kun en gangbro, kørende og ridende måtte benytte et vadested ved Vilslev Spange. Her kunne tit være højvande, når man malede på fuld kraft i Jested Mølle. Skulle et lig fra syd for åen til kirkegården i Vilslev, måtte man køre det ud til Ribevejen for at komme over åen ved Gredstedbro, det vil sige, at man måtte gennem to andre sogne. Ved toldstedet var der kontrol, og der måtte betales bropenge. Det er forståeligt, at man som regel kørte over åen på hjemvejen.

Konger manglede altid penge - som en senere tids finansministre - og told var en god indtægt trods smuglerne. Den skulle derfor også betales af varer og dyr, som blev ført „mellem rigerne“, altså også fra kongeriget til Slesvig. Kongeåen var toldgrænse fra middelalderen til 1851, og derefter på ny fra 1864. I senmiddelalderen var Ribe og Kolding de eneste anerkendte toldsteder. Fra gammel tid var der tre veje, der førte over Skodborg Å, ved Gredstedbro, Foldingbro og Koldingbro. 1790 blev der dog godkendt endnu fire overgange „til menigmands bekvemmelighed“, det var ved Ejstrup, Dollerup, Skodborghus og Vilslev. Samtidig blev toldopsynet skærpet. Ved Foldingbro skulle der være en tolder, en kontrollør og en bomkarl. Foruden det faste personale langs grænsen var der 10 beredne patruljebetjente. Da historikeren Laurits Engelstoft 1807 var i Foldingbro, så han 3-4 toldbetjente, der havde udseende af dagdrivere og brændevinselskere“. Og hvad der end var af opsyn, så hjalp det ikke. Det var for let at smugle her, hvad enten man så

benyttede de ulovlige vadesteder eller gik over ad den vej udenfor Kongeåens udløb, som kunne befares, når det var ebbe. Der var også dem, der sejlede uden om åen og op ad Janderup Å eller over Kolding Fjord.

En af de mest yndede smuglervarer var brændevin, og der var kun få af beboerne, der ikke deltog i denne trafik. Den udmærkede historiker P. Eliassen bringer i sin bog Kongeåen mange historier herom. Han blev født i Skrave sogn. Han fortæller om Thomas Thomsen i Skodborg, der havde været stænderdeputeret i Slesvig, at han smuglede brændevin i en kassevogn med dobbeltbund. Her var der en blikbeholder, der kunne fyldes med den gode drik. Han ejede selv et brændevinsbrønderi, og hans broder Peter, der var kromand i Vejen og havde været stænderdeputeret i Viborg, fik på den måde billig brændevin til kunderne.

Engang havde Thomas Thomsen indbudt toldkontrollør, assistent og betjente til et fødselsdagsgilde hos sig. Stemningen var høj, og da de endelig skulle afsted, undrede de sig over, at deres heste var så svedte. De havde da også været til gilde, svarede Thomas Thomsen, og svedte af den anstrengelse. Men han glemte at fortælle, hvordan hans egne folk havde spændt toldernes heste for værtens vogne, der var læsset med smuglervarer og i en fart blev kørt over den ubevogtede grænse. Sådanne selskaber var iøvrigt ret almindelige, og det hændte engang, da toldkarle og smuglere havde været sammen, at en af toldkarlene spurgte: „Har I nu fået Jeres sager i behold“.

Og så kom det ulykkelige år 1864. Krigen var tabt, og de to sejrige tyske magter var herrer "sønden å". Den forhadte toldgrænse blev straks genoprettet. Ved freden i Wien var det blevet bestemt, at Danmark skulle afstå de jyske enklaver, der lå i det slesvigske område, og til gengæld have en tilsvarende del af Slesvig. Ved forhandlingerne om den praktiske gennemførelse af disse bestemmelser søgte man først fra dansk side at få en grænselinie, der gik helt syd for Kongeåen. Forslaget blev dog straks afvist. Det blev hurtigt klart, at man fra tysk side ville holde på, at Kongeåen blev bevaret som grænse på så langt et stykke som muligt, ja, den preussiske konge stillede flere gange krav til sine forhandlere om, at grænsen skulle trækkes langs Konge-

åen i hele dens udstækning. Så slemt kom det dog ikke til at gå. Ribe og dets opland blev ved Danmark, og Kongeåen var nu kun grænse fra Villebøl i vest til lidt øst for Skudstrup.

Ikke længe efter, at man havde fejret 50-årsdagen for stormen på Dybbøl, var Tyskland på ny i krig. Også de danske syd for Kongeå-grænsen måtte være med til at kæmpe for et fædreland, der ikke var deres. Nogle kunne unddrage sig denne pligt ved at gå over grænsen til Danmark, men de fleste var med i krigen, og over 5000 af dem vendte aldrig tilbage.

I november 1918 var krigen forbi, og det var klart, at nu ville Nordslesvig snart blive en del af Danmark. Der kom til at gå vinter og vår et par gange, inden et par sløgtleds drøm blev til virkelighed. Den 5. maj 1920 rykkede danske tropper ind i Sønderjylland, og den 10. juli red Christian 10. over grænsen lidt nord for Christiansfeld. Kongeåen var ikke mere grænse. Den er kun en ganske almindelig å i Danmark. Nu kunne man med rette synge Helge Rodes linier:

*"Helet er vort gamle sår,
bødet Danmarks flænge.
Sorgomsuste Kongeå,
atter skal din vove gå,
glad igennem enge".*

DANSKE VANDLØB - Turistårbogen 1966.

Svend Poder Sørensen

Svend Poder Sørensen, Veerst, årgang 1924 (tillykke med 60 årsdagen), har indtil nu et trecifret antal havørreder på samvittigheden. Det nærmer sig nok snarere et firecifret tal, men det behøver man ikke tale højt om, siger Svend.

Fiskeriet startede med fast stang og snøre og en lomme fuld orm i Spjarup efter bækørreder. Der var dengang utrolige mængder i denne lille bæk og flere op til 3-4 pund, men snart blev bækken for lille, større vande lokkede, og i sæsonen 38-39 blev han indlemmet i „Veerstsjakket“, Thomas, Kristian, Peter og Kvist, der dengang cyklede landsdelen tynd på vej til og fra fiskeri - dog især Kongeåen og Kolding Å.

„Jeg blev især imponeret af Thomas, der dengang gik med en 14' Hardy splitcane 2-håndsstang og fangede de mest umulige fisk, som ikke ville kendes ved mit mere primitive grej. Det blev til mange lærerige ture, inden jeg havde luret dem kunsten af. Jeg fik anskaffet mig en fluestang, og i sæson 40 fik jeg min første havørred i Kolding Å. De nærmere omstændigheder husker jeg ikke, men jeg fik dengang en tro på, at skal man fange fisk, kræver det en indsats først, kendskab til åen, lokalisering af fisken og forsigtighed.

Det blev til mange fisk de følgende sæsoner, enten i tiden omkring Sct. Hans eller midt i januar. Du må huske på, at dengang var der virkelig tale om en stamme, der kom på et fast tidspunkt og ikke som nu, hvor der er sket en „sammenblanding“, og hvor der ligesom kræves specielt vejr, fx. vedvarende nedbør, før fiskene aktiveres. Jeg ved ikke rigtig, om man skal opfatte det som et gode, at vi får flere opgange, det giver en noget mere ustabil sæson, men det har selvfølgelig også sin charme. Vi kan jo ikke få de gode gamle dage tilbage, men vi kan vel skabe noget, der ligner det.“

"Jeg véd, du dyrker og har dyrket mange forskellige slags fiskeri, hvad foretrækker du egen lig?"

Morgenfiskeri efter havørred - ubetinget - enten med spinnestangen eller med flue. Jeg måtte jo stoppe med fluefiskeri i 1963, da jeg mistede 3 fingre på venstre hånd, men er kommet i gang igen her i 84, efter at „banditterne“ gav mig en ny, let kulstang i fødselsdagsgave. Jeg er nok skrappet med spinneren, men det med fluerne skal nok komme igen. Morgenerne er de skønne-

ste - ro og fred, solopgangen, lydene, lugtene og åen, der hemmelighedsfuldt klukker af sted, forventningen om kontakten med en nystegen fisk (havørred).

"Hvad bruger du af grej sådan en morgen"?

Jeg har en trofast gammel 9' stang, stiv og stærk og et lukket kapselhjul påmonteret 0.25 line ved lav vandstand 0.20 - med en 0 eller 1 Mepps (3-5 g). Det er nu ikke en helt almindelig Mepps! Jeg har fundet ud af, at de blanke skeer skrømmer mere, end de lokker, hvorfor skeen er påmalet grønne og røde striber for at dæmpe den. Jeg har prøvet flere farvekombinationer, men den grønne og røde synes at være den bedste. jeg kan ikke give nogen fornuftig forklaring på det - sådan er det bare. Jeg har oplevet at have fået fisk, efter at andre har prøvet med den samme spinner uden maling - de kan simpelthen ikke stå for den farve, basta.

"Det er vel ikke kun et spørgsmål om spinneren"?

Nøh, den skal også serveres rigtigt.

"Og det vil sige"?

Om morgenen står fisken foran hullet eller standpladsen, og så gælder det først og fremmest om ikke at skrømme den. Stille og roligt bevæger du dig frem. Du behøver ikke kaste mere end en 10-15 m. Du lægger kastet skråt bag fisken, så den ikke skrømmes af nedslaget, spinner provokerende ind i kanten af strømmen og lige forbi dens formodede plads, og så skal det helst sige bang. Hvis en fisk ikke hugger efter 3-4 kast, går jeg videre og prøver først igen et kvarter senere. Det kan også ske, at du mærker hugget, uden at den får ordentlig fat. Hvis den kun har haft fat i skeen, bevæger du dig et par meter frem og prøver igen, da fisken sandsynligvis irriteret eller forskrækket er gået lidt tilbage i hullet, og denne gang kan den ikke nære sig og farer hårdt og brutalt på agnet, men er den ridset af krogen, er det yderst sjældent, at den vil røre dit isenkram mere den dag.

"Hvad med tilslag"?

Jeg giver næsten aldrig tilslag, da fisken som regel kroger sig selv, i bedste fald, hvis du giver tilslag, gør du som regel fisken mere vild - ofte taber du den. Så lad være med det, løft kun stangen, og den sidder der i 99% af tilfældene.

Derefter holder jeg fisken på 6-8 meter snøre med så stram bremse, som snøren tillader, og lader stangen gøre arbejdet - ca. 1 minut pr. pund fisk. Lad bare fisken springe og arbejde. Er den ordentlig kroget, får du den - er den dårligt kroget, taber du den næsten altid. Derfor - pres på fisken fra første kontakt. Jeg har forresten altid waders på, så jeg kan komme ud til fisken, hvis det er nødvendigt (grøde/ grene), og jeg har en tommelfingerregel, der siger, at fisk under 8 pund tager jeg i net - det er nemlig, hvad det kan rumme - og de, der er over, lander jeg altid med hånden, efter at de har fået et ekstra minuts udtørring.

"Det lyder så nemt altsammen, lad os nu få hele historien".

Selvfølgelig taler vi om de fisk, der er fanget. Jeg ved da godt, at jeg igennem en sæson måske har kontakt med - det svinger selvfølgelig - men groft sagt 50 stk., og af dem kommer jeg i nærkontakt med halvdelen. Det forudsætter selvfølgelig, at jeg har brugt tid på at læse vandet, måske haft 20 ture, gennemfisket kendte standpladser, før jeg har lokaliseret én, jeg gerne vil fange, og som så måske kræver 5 ture mere, inden den er fanget.

"Dit råd til os andre"?

Lad være at blive skuffet, og se at komme af med den forestilling, at du absolut skal have fisk med hjem hver gang. Din fiskegløde vil vokse betragteligt, hvis du vil tage åen, som den er, og ikke stille de frygtelige fordringer om udbytte her og nu. Åen er et levende miljø, som du griber ind i og tager fra, hvorfor du også må lære at vise hensynsfuldhed. En ting, der undrer mig meget er, at man ikke ændrer fredningstiderne og sikrer de fisk, der er så smækfulde af rogn eller mælk og på vej til gydepladserne. De er jo intet værd som spisefisk. For mig er det ufatteligt spild. Om der skulle ryge en enkelt nedgønger i rimelig kondition efter den 1. marts, kan bedre gå, da den trods alt har udført sin mission. Skal folk absolut fiske på det tidspunkt, kan de da gå i "Mosen", tage til "Hvilested" eller gå på kysten. I øvrigt er jeg vældig begejstret for disse "put and take" steder - tænk, hvis alle de mennesker også ville til åen, så var der jo aldrig fred dér. Vi må nok erkende, at fiskeri er mange forskellige ting, men jeg synes bedst om å-fiskeriet og vil helst fiske det på å-fiskeriets betingelser - ingen fangstgaranti - men oplevelsesgaranti, og til de mange unge mennesker: Lad være med at blive skuffet over manglende resultater, men gløed jer over, at I er Sportsfiskere.

Poul Veise, Linen, september 1984.

Kongeåfluen

I anledning af jubilæet har vi bedt en af mange kendt lystfisker Jens Staal om at designe en rigtig god flue til brug i Kongeåen.

Jens Staal fortæller, at det var vanskeligt at vælge fluetype, idet der fiskes med mange forskellige fluetyper i åen, men han valgte så at lave det samme mønster i de almindeligste typer, altså vådflue, streamer, nymfe og tørflue. Det vil sikkert opfylde de flestes ønsker.

Ønsket var at binde en rigtig fiskeflue og Jens Staal gav sig til at granske de fluer, han selv har haft succes med i Kongeåen og tog lidt fra en flue og lidt fra en anden.

En flot flue og må den bringe gode timer ved fluestikken såvel som ved Kongeåen.

Jens Staal's kommentar til fluerne på billederne:

"Krogstørrelser og typer kan man vælge efter lyst og udvalg. På billederne er fluerne vist med Partridge kroge. Desuden, kan jeg godt lide at fluerne til Kongeåen (bækørred/ stalling) ikke er for overdressede, men her kan den enkelte binder følge sit eget hoved.

- God fornøjelse med Kongeåfluen".

Ved Kongeåen

Der gik ikke længe, inden jeg blev spurgt, om jeg ville passe mine venners husmandssted, når de var på sommerferie. Stedet ligger langt fra alfarvej ved Frihedsbroen ikke langt fra Skodborghus. Da jeg synes, det var for voldsomt at fiske hele dagen igennem 14 dage i træk, tilbød jeg at passe keramikudsalg, have, høns, får og kat. Med den legendariske Kongeå kun et stenkast fra huset havde jeg det mildest talt som blommen i et æg.

Hvad gør man som fluefisker, der samtidig er interesseret i fisk og insekter. Man tager en ketscher og drager på ekskursion til åen iført et par Waders. Så opsøger man et hurtigtstrømmende stenstryk og samler insekter under stenene, i vegetationen og på selve bunden. Jeg fandt bl. a. følgende dyr:

Døgnfluer: Ephemerella ignita

Baetis vernus

Heptagenia sulphurea

Vårfluer: Rhyacophila sp

Hydropsyche sp

Desuden findes tanglopper, kvægmyg og biller med mere. På mine årlige ekskursioner til vandløbet hændte det, at jeg mødte andre lystfiskere. De stirrede forundret på mig, men blev lynsnart fascineret af disse ejendommelige kravlende, krybende, hoppende og svømmende skabninger. Så dagen efter mødte jeg dem i fuld gang med at samle insekter.

De første år brugte jeg disse erfaringer til at binde nymfer og tørfluer til stalling og bækørred. Kongeåen rummer nemlig en livskraftig bestand af stalling og bækørred, men mange af de helt

store bækørreder er dog udsatte fisk. For at kunne friste disse ødelfisk på bedste vis, måtte jeg for det første bruge megen tid ved fluestykket og fremstille nymfer efter egen fantasi, og for det andet måtte jeg tilbringe mange timer ved fiskevandet for at aflure fiskenes vaner. Bindingen af nymferne blev ofte gjort udendørs omgivet af bakker med insekter, kravlende rundt i den fugtige vandløbsvegetation. I alt har jeg bundet ca. 10 mønstre, som i hvert fald er gode til stalling og bækørred. Jeg vil her angive et enkelt mønster, Granly 1, som jeg dårligt tør navngive, fordi det kan tænkes at være modifikationer af andre fluer. Alligevel har jeg her kaldt den Granly 1, opkaldt efter navnet på husmandsstedet, hvor de blev bundet. Fluen kan med fordel bindes både belastet eller ubelastet. Jeg forsyner belastede fluer med gult hoved.

Granly 1: *krog: str. 10*
 tråd: gul
 krop: oliven sæluld
 rib: gul tråd
 vinge/
 hackle: hvid/ grå opossum

Kroppen påbegyndes midt på krogbøjningen. Opossum „skørtet“ dubbes på tråden og efter det er vundet omkring krogen ribbes op med dubbingnålen, så det sidder nogenlunde som et traditionelt jysk hackle.

Efter det kreative, men i øvrigt spændende og inspirerende arbejde med at udvikle disse mønstre kommer vi så langt om længe til selve afprøvningen. På min sommerresidens havde jeg som regel ingen problemer med at vågne. Så snart kyklykyyhh lyden begyndte, var solen oppe, og hønsene ville ud. Så var det tid til at brygge kaffe og liste ud til åen. Nymferne blev afprøvet såvel på flyde- som på synkeline. Om sommeren dog mest på flydeline. Jeg vidste fra Gudenåen, at især stallingerne kan tage yderst forsigtigt, så det var selvsagt foretaget affiskningen

yderst omhyggeligt. Nymferne blev fisket såvel opstrøms som nedstrøms. Personligt havde jeg den største succes, når det gælder stillinger, med langsom nedstrøms affiskning, men det er jo smag og behag.

Det var en udprøvet fornøjelse at gå langs åen, mens mosekonen bryggede og mosehornuglen sagte svøvede over engen på musejagt, mens de sidste flagermus var på vej mod daglogi. Stallingerne viste sig som regel først, når de var kroget. Så kunne man mærke på de tunge dybe bevægelser, at en „blåmand“ var på krogen. Derimod skulle bækørrederne af uforklarlige årsager have mere tid. Som regel så man en hvirvel tæt ved nymfen. Måske et nap eller fast kontakt et kortere stykke tid. Dette kunne gentage sig nogle dage på nøjagtig samme sted. Så bankede hjertet heftigere, når man nærmede sig stedet og kastet blev udført med en akkuratesse, der ville få den mest entusiastiske engelske gentleman i tweed-jakke til at blegne af misundelse. Og det lykkedes faktisk at lande adskillige dejlige fisk på mine nymfer. Nogle blev genudsat, mens andre omhyggeligt blev tilberedt over gaskomfuret i det hyggelige landkøkken.

Om aftenen meldte eventyrlysten sig igen. På vej mod åen dukkede flere Sct. Hansorme op. Det var en udsøgt fornøjelse at sidde musestille nær ved åen og betragte flagermusene jage, mens de sidste svaler gik til ro. Nu skulle tørfluerne frem. Da Kongeåen har et meget rigt insektliv må man være instillet på, at fisken kan være yderst selektiv. Mange gange endevendte jeg hele flueæsken og kastede til de konstant ringende fisk.

Det virkede håbløst at se sin lille tørflue placeret blandt et mylder af insekter på vandoverfladen. Men gik man ned i fluestørrelse, gav det ofte bonus. Uanset at aftenfiskeriet kunne være godt, og at der også kunne fanges ørred om natten, må jeg sammenfattende konkludere, at det bedste fisketidspunkt var om formiddagen, når solen er stået op og vandet igen nærmer sig dagtemperaturen. Og så er det efter min mening nymferne der fanger bedst.

Det er nok overflødigt at nævne, at forfatteren til denne artikel vil være at finde ved S-svinget i Kongeåen igen i år.

Henrik Rosendahl Kristiansen

Christian Hedager Jensen

Jeg startede nok først for alvor med fiskeriet i 1928, hvor jeg var i lære som kommis i Sdr. Felding. Vi var et par stykker, der startede den lokale forening. Det var nemlig sådan, at et konsortium fra den anden side af Store Bølt havde nogle af de mest givtige strækninger ved Skjern Å. Vi mente, at det måtte være os lokale, der burde styre det, og som sagt så gjort. En rundtur til gårdejerne (lodsejerne) for at pleje vandet lykkedes fuldt ud. Kammerherre dit og vinhandler dat fra konsortiet prøvede først at skræmme, derefter at „købe“ os, men vi holdt fast og fik på den måde sammen med andre lokale et glimrende fiskevand etableret. Det gav en del laks i de år, mest på spinner og orm. Som et eksempel kan jeg fortælle, at kammeraten en dag kom ind i forretningen, hvor jeg arbejdede, og bad mig komme med udenfor for at se „noget“, hvilket var 4 pøene laks.

Senere, omkring 1932, flyttede jeg til Holsted, og nu blev Kongeåen mit hjemvand. Det var egentlig utroligt, så langt man kunne cykle dengang for at komme på fisketur.

„Så har du jo oplevet Kongeåen i dens glansperiode?“

Ja, der var i alle tilfælde på det tidspunkt mange fisk. Laks, havørreder, bækørreder, stallinger, gedder og flere arter fredfisk. Vi kunne næsten selv bestemme, hvor mange og hvor store fisk vi ville have med hjem, og vi var få, der fiskede ...

Jeg husker en bestemt tur til Gredstedbro: Min kammerat, der gik forrest, vendte et par gange tilbage til et „godt sted“, men gik derfra med uforrettet sag, hvorefter jeg prøvede lykken ... et par ordentlige rusk var svaret, og jeg svarede igen med et godt modhug, hvilket på det nærmeste fik vandet til at eksplodere. En stor blank fisk brød vandet og faldt tilbage med et stort plask. Jeg holdt fast, det bedste jeg havde lært, men den tog nu den snøre, den ville, og gik resolut modstrøms. Jeg måtte pønt følge med, indtil et kraftigt hegn satte en stopper for videre forfølgelse. Hurtigt kastede jeg stangen i vandet, fandt et hul i hegnet, kravlede igennem og fik med møjse stangen fisket op, og den vilde jagt kunne fortsætte. Efter ca. 10 min. hårdt pres måtte uhyret

give sig og følge pønt med ind til kanten. Kammeraten, som havde fulgt forfølgelsesløbet, kom til hjælp og gaffede den lidt brutalt ca. 10 cm bag gælderne. Resultat, en blank laks på 18,5 pund. Det var for dyr en mundfuld at spise på det tidspunkt, og efter at være blevet behørigt fotograferet, sammen med mig selvfølgelig, blev den solgt.

Det blev til rigtig mange ture dertil, også efter at jeg flyttede til bække i 1937.

"Du fisker også i Gels Å?"

Ja, og det startede egentlig ved et tilfældighed. Jeg startede nok mit fluefiskeri midt i 30'erne, og en dag vi havde været sydover, standsede vi ved Toftlundvejen, hvor Gelsåen krydser. Det var fristende at prøve et par kast, selv om det var midt på dagen. Det var, før den strækning led den tort at blive reguleret Første kast rejste en "stor flodbølge" uden kontakt, og det samme skete i 3. og 4. kast, hvorefter min nysgerrighed for alvor var pirret. Det blev min favoritstrækning i mange år og jeg hverken kan eller vil fortælle, hvor mange gode ture ... og fisk, det er blevet til dér i årenes løb, men jeg har under alle omstændigheder fået min havørredkonto godt dækket. Ret snart blev jeg medlem af Ribe Sportsfiskerforening og er det den dag i dag selv om det kun bliver til få ture nu.

"Er Gelsåen stadig et besøg værd? Jeg tænker på fællesstykket?"

Helt afgjort. Selvfølgelig tager Mikkelsen sin store part i Ribe Vesterå, beboerne i Ribe deres part og Ribeforeningen sin, men der kommer „når vand og tid er“ rigtig mange havørreder op, men det kræver nogle læreår at vide hvor og når, udsøge sig sin favoritstrækning og blive dus med den. Man kan ikke bare tage af sted og tro, at nu passer det havørreden at hugge - dér skal man gå modsat og sige: Nu er der chance, nu passer forholdene og så smide, hvad man har i hænderne og tage afsted... Jeg husker en morgen, netop på favoritstykket, hvor alt passede - lysmængden, temperaturen, vandstanden og årstiden - det resulterede i kontakt med 12 forskellige havørreder inden for ca. en times tid på en relativ kort strækning! En pudsigt ting var min lidt uøvede makkers overraskelse over, at det gik så nemt. På et tidspunkt ville han hjælpe med at lande en fisk og tog, på trods af mine advarsler, fat i snøren og derefter fat i ryggen på fisken for at løfte den op. Et kraftigt slag med halen - fisken var tilbage i sit rette element, og han var våd. Han kiggede forbavset på mig og udbrød: A troj no, a ku' hå'l' så'n kå'l !

Det får mig til at sige: Land dine egne fisk eller få kun hjælp af én, som du kender og ved er i stand til det. Alt for mange gange er man vidne til, at tilfældige forbipasserende ødelægger en oplagt mulighed for at lande en ellers udtrottet fisk.

"Forretning og fluer?"

Ja, ved et tilfælde kom jeg i gang med at importere fluer direkte fra England sammen med andet fiskegrej, og det bevirkede nok, at jeg kom i kontakt med mange spændende mennesker igennem en årrække, og mange fisk er blevet fanget både 3 og 4 gange i forretningen.

"Dine egne favoritfluer gennem 50 år med fluestangen?"

Helt afgjort: Jock Scott, Silver Doctor, Thunder and Lightning og Professor Bustard - engang var det Coachmann og Black Zulu, men efterhånden er det de 4 nævnte, uden at jeg egentlig kan give en rimelig forklaring herpå. Andre har deres, og det hænger vel nok sammen med, at den flue, man har på forfanget, er den, man fanger på - det har både noget med tro og stødighed at gøre. Der er et andet forhold, man må være opmærksom på, og det er størrelsen - alt afhængig af vejr og vandstand kan man til ørreder bruge fra str. 2 til 10-12, og det er nok mere hensigtsmæssigt at have en serie i ovennævnte størrelser end en flueæske med 100 forskellige mønstre. Med hensyn til selve fiskeriet er det stedet, der bestemmer metoden, vandstanden, der bestemmer, hvor højt fluen skal gå - der findes ingen patentløsninger - men en ting man kunne gøre væsentlig mere ved, er egen bred - alt for tit ser man fluerne taget af vandet, når de kommer til egen bred, og det er for mig en dødsynd. Hvorfor skulle der ingen fisk være?? Tænk, hvis du gik på den anden bred. Så var der slet ingen fisk! Nej, ro, omtanke og kendskab til vandløbet er de faktorer, der skal tages hensyn til. Tidspunktet på dagen er også væsentligt. Timerne omkring solop- og nedgang er klart at foretrække.

"Kongeåen og VOSF nu i 1985?"

Jeg synes, indsatsen omkring yngeludsætningen, trappearbejdet, klækkeriet og stallingerne er god, men jeg kan ikke lide, at man sætter de her fangstmodne fisk ud. Dagen efter står der jo tykt med mennesker. Jeg synes, man får for lidt valuta for de penge, og det er jo næsten at opfordre folk til at fiske uhæmmet løs. Jeg kunne bedre tænke mig, at de fisk blev sat ud i fredningstiden, som iøvrigt er alt for kort. I må også se at få gjort noget ved den maskinoprensning, der finder sted. Den ødelægger i alle tilfælde meget.

"Et godt råd til medlemmer?"

Tag naturoplevelsen med som en stor del af din fisketur, få en snak og opfør dig sådan, at VOSF kan bestå fremover som en god forening. Jeg ville gerne kunne gøre Svend Såbyes ord til mine - fra Sportsfiskere 1959:

„Betænk sommerens flygtighed, livets korthed, og hvor lidt en fisk gælder i kurven, hvis fiskeren lever som en del af den natur, som ejer både fisk og fisker.“

Poul Veise, Linen, februar 1985.

Kongeåen - et godt stallingvand.

Engang hed den noget så lokalt som Skodborg Å, men fra omkring 1700-tallet og til i dag kendes den som Kongeåen eller blot Kongeå. Et navn, der måske kan hidrøre fra det kongelige slot, man har fundet resterne af ved Skodborghus, eller måske fordi åen engang skilte Kongens land, Nørrejylland, og det hertugelige Sønderjylland.

Der knytter sig i det hele taget megen interessant historie til Kongeåen. Den har som sagt dannet både herreds - og sysselskel mellem Nørre- og Sønderjylland, og fra det danske nederlag til Preussen i 1864 og frem til 1920 var åen på en 26 km lang strækning landegrænse mellem Danmark og Tyskland.

De preussiske ørne, der i sin tid rejstes ved Kongeå-grænsen er for længst borte, men den dag i dag findes stadig en del gamle gendarm- og toldhuse, f.eks. ved Skodborghus. Ved Foldingbro findes ligeledes - på sydsiden af åen - en velbevaret grænsesten, der fortæller, at man der befinder sig i det preussiske rige.

Et sted nord for Skodborg må den gamle Hørvej, af nogen også kaldet Oksevejen, også have passeret åen. Bro over åen var der sandsynligvis ikke dengang i 1600-tallet. Der fandtes kun to, en ved Ribe og en ved Kolding, og her opkrævede man told, specielt på stude. Her midt på åstrækningen har man tilsyneladende været henvist til at bruge vadesteder. Den dag i dag findes der stadig flere gamle vadesteder i åen. Jeg har ofte, når jeg har siddet og skuet ud over åen, spekuleret på, om nogle af disse vadesteder mon er blevet brugt af de gamle kvægdrivere ved Hørvejen. Måske har de gjort holdt her, inden de skulle videre sydpå forbi de store Farrisskove, der dengang husede både vildsvin og ulv. Uden tvivl er alle vadestederne ikke officielle, en del har sandsynligvis været brugt i forbindelse med det omfattende smugleri af stude, vin og tekstiler, der dengang fandt sted.

Senere i 1914 - 18 smuglede man mennesker over åen fra det krigsførende Tyskland til frihedens land Danmark. Huset „Frihed“ opført i 1870 af H.D. Kloppenborg umiddelbart nord for åen ved Københoved er et tydeligt vidnesbyrd om de store modsætninger, der engang herskede på tværs af åen. Fra sit frivillige asyl i villaen kunne Kloppenborg læse sin danske avis i fred uden frygt for tysk arrestation, og samtidig skue sydpå over åen til den gård, som han ejede.

Kongeådalene er en dal i dalen. Den første dal er dannet af en af istidens voldsomme smeltevand-floder. Et lille begreb om styrken af denne gamle urstrøm får man ved at kigge på de bratte skrønter, floden har gravet ved Skibelund, Jelshøj og Otte Bjerge. Fra disse høje punkter er der en strålende udsigt over den storslåede dal, hvor åen, som et glitrende bælte, snor sig gennem de grønne engdrag. Efter istiden har den nuværende å med sine slyngninger skabt en dal i den „døde“ dal.

Åen har sit udspring ved Ødis. Den er i hele sit løb ikke særlig dyb, og på sin vej vestpå mod Vadehavet har den kun et fald på forholdsvis få meter.

På den første strækning er den ikke særlig interessant. På store stræk fremstår den, p.g.a. en ondartet vandløbsregulering, nærmest som en snorlige kanal.

Senere, hvor åen løber sammen med Andst Å, skifter vandløbet dog karakter.

Her fra den gamle Knagemølle og helt til Gredstedbro - en strækning på godt 30 km. - er åen forblevet ureguleret. Hele dette stræk af ådalen blev i 1980 fredet, en fredning på i alt 820 ha. I dag fremtræder den som et af landets måske smukkeste vandløb, der snor sig malerisk gennem den gamle istidsdal. Længst mod øst er ådalen omkranset af et frodigt moræneterræn, mens den i sit løb mod vest langsomt skifter karakter til mere vejrbitte og forblæste engdrag.

Fiskeretten til stort set hele den øvre del af dette unikke vandløb, nærmere bestemt fra Vamdrup Kommune og næsten til Foldingbro, et stræk på ca. 14 km. er lejet af Vejen og Omegns Sportsfiskerforening. Det mest eftertragtede fiskeri i foreningens fiskevand er så absolut stallingefiskeriet, et fiskeri der sandsynligvis i dag er på højde med Gudenåens.

Rygter vil vide, at der er set stallinger på op til 60 cm, men sandt er, at Ribe amt ved el-fiskeri har fanget og målt flere skinnende blåmænd på 48-49 cm.

Et godt bevis på stallingens talrigdom burde vel være den store antalsmæssige fangst, der blev gjort i efterårsferien 96, da Forbundets juniorskole lånte åen til deres begynderfluefiskehold. I alt 199 stallinger blev fanget, og genudsat selvfølgelig. Ikke-stallingfiskere kunne måske endda finde på at sige, at stallingen var lidt for dominerende!

Majfluefiskeriet med fluestang efter stalling er for nogen noget helt specielt. Noget man gerne kører langt for at opleve. Det kan dog også lade sig gøre at overlister stallingen med en spinner, specielt sidst på sæsonen, når bladene falder af træerne. Selv har jeg om efteråret fanget flere flotte fisk på over 40 cm., endda på spinnerne i størrelse 3 og 4, der egentlig var tiltænkt en havørred.

Stallingen har været totalt udryddet i Kongeåen. Efter sigende blev bestanden allerede i 1946 stærkt decimeret på hele strækningen fra Andst Bro til udløbet i havet, formentlig p.g.a en forgiftning af vandet hidrørende fra udkastet tysk ammunition . Senere, i løbet af 50'erne, optrådte flere mindre forureninger bl.a med kloakslam fra Vejen Kommune. Det var dog stadig muligt helt op til 1963 at fange stalling fra Jedsted og til Foldingbro, men så 14. februar 1963 indtrådte katastrofen den store fenolforurening fra tagpapfabrikken Phønix. Den udryddede stallingen totalt i hele Kongeåen.

Sydvestjysk Sportsfiskerforening har siden gjort et mislykket forsøg på at genindføre stallingen i Kongeåen.

Det var dog først i 1985, da VOSF sammen med SSF og Ribe Amt elfiskede stillinger i Gudenåen ved Tørring og efterfølgende udsatte yngelen i Kongeåen, at tingene tog fart. En total fredning plus efterfølgende udsætning gjorde sit til, at man i 1993 anså bestanden for så stabil, at fiskeriet kunne gives frit.

Faktisk er det stillinger fra Kongeåens løb, der nu anvendes i et forsøg på at genskabe en stillingsbestand i Varde Å-løb.

Ud over stallingen rummer Kongeåen også en pæn bestand af bækørreder. Der fanges hvert år flere velvoksne eksemplarer på over 50 cm, men modsat stallingen er det dog nødvendigt til stadighed at supplere bestanden.

Havørreden er stadig en sjælden gæst i vores del af åen, men der fanges hvert år enkelte eksemplarer, i 1994 blev der faktisk fanget en 6 punds ørred helt oppe i Vejen Å på strækningen mellem Store- og Lille Vandmølle.

Amtets nyetablerede omløbsstryg ved Jedsted skulle dog gerne på længere sigt give et langt

Laksen skulle også gerne være på vej tilbage til vores vand. Der har før været gjort forsøg på at genskabe en laksestamme i åen, men det er desværre endnu ikke lykkedes. De seneste par års store udsætninger ser så småt ud til at have slået an, i hvert fald er der i år fanget en del laks på de yderste stræk af Kongeåen, så lad os håbe de også kan finde helt op til os.

Er man ikke så meget til fiskeri, men mere til blot en tur i naturen, så rummer vores del af Kongeåen gode muligheder for både gå- og cykelture. Fra Knagemøllen til Frihedsbroen er der anlagt et udmærket stisystem. Der findes gode P-muligheder ved både Knagemøllen, Skodborg-
hus og Frihedsbroen samt toiletfaciliteter de to sidste steder.

Henning Knudsen

Anton Haulrich fra Skudstrup

Mit fiskeri startede allerede, da jeg var dreng, og som årene gik, udviklede det sig.

Ca. 1947 var Kongeåen mit foretrukne fiskevand og er det i øvrigt den dag i dag. Først i 50'erne meldte jeg mig ind i VOSF - i 1958 kom jeg så i bestyrelsen, hvor jeg sad uafbrudt, indtil jeg trak mig tilbage i 1984. Dvs., at jeg har siddet i bestyrelsen i 26 år. De fleste vil nok synes, at det er forførdelig lang tid, men sådan har jeg ikke følt det, for det har altid været en fornøjelse at komme til møde med de andre - vi har altid haft et godt kammeratskab - selvfølgelig har der været uenighed, men kun småskærmydsler, som hurtigt er blevet ryddet af vejen.

En anden meget positiv ting ved arbejdet i bestyrelsen er det gode forhold, vi altid har haft til lodsejerne - lodsejerfesterne har altid været meget interessante, og jeg vidste ikke noget bedre, end når vi skulle rundt og betale leje af fiskevandet. Jeg tror, at denne nærkontakt mellem lods ejere og sportsfiskere er meget vigtig. Jeg er da også helt sikker på, at begge parter er indstillede på at fortsætte det gode samarbejde.

Efter at jeg er gået ud af bestyrelsen, fik jeg lidt mere tid til at fiske, og jeg husker da, at jeg i 1984 fik nogle pøene havørreder sidst på sæsonen.

"Lystfiskerhistorier?"

- Jo-oh, gennem så mange år med fiskestangen i hånden får man jo mange sjove og dejlige oplevelser. Noget af det, jeg husker tydeligst, er vel - naturligt nok - den dag, hvor jeg fangede min hidtil største havørred.

Det startede med, at jeg og tre andre fra slagteriet i Vamdrup aftalte, at vi efter arbejdstid skulle tage en tur til Kongeåen. Vi startede fiskeriet, jeg gik bagest, tog det roligt og havde endda tid til at snakke med en fyr, som var på vej hjem - han ville dog først hente en flue, som han havde sat til i et træ. Jeg fiskede videre, blinket, jeg havde på, var en 7 grams „Kidney spoon“ - den havde før overlistet store havørreder.

Pludselig kaldte han, som gik nærmest foran, på mig. Jeg troede selvfølgelig, han havde fisk. Det havde han ikke, men han havde fisket efter en pøen havørred et stykke tid og havde haft den til at gå efter blinket 3 gange uden at få den til at hugge, og nu mente han, at det var min tur.

Selv om jeg ligesom han fiskede med en Kidney spoon, syntes havørreden åbenbart bedre om mit blink - for efter at jeg omhyggeligt havde udvalgt den plads, hvorfra jeg mente bedst at kunne kaste til fisken, huggede den, netop som blinket passerede mellem to grødebuske, og lidt efter lå en flot 5 pounds fisk i græsset. 5 minutter efter havde jeg endnu en ørred. Jeg kaldte på kammeraten foran mig, da jeg ikke selv havde net med. Fisken blev desværre mistet, men fiske-riet gik videre. 10 minutter efter var der fisk igen, denne gang en flot havørred på ca. 10 pund - desværre mistede jeg både den og lidt efter endnu en flot, blank skønhed.

Men øjeblikket efter kom det helt store hug - denne gang var den kroget bedre. Efter en 22 minutter lang kamp kaldte jeg på min kammerat, som kom og nettede den - en stærk fisk i god kondition var det. Senere viste det sig, at krabaten vejede 13 pund og 200 gram.

Det var efterhånden blevet mørkt, og vi besluttede at gå tilbage til bilerne. Selv om det var mørkt, kunne vi dog stadig se, at der oppe i et træ ikke langt fra bilerne sad „et eller andet“ - vi gik derhen, og minsandten om ikke det var manden, som jeg havde snakket med, som stadigvæk sad og rodede efter sin flue. Han var åbenbart blevet mere modig eller utålmodig, for han var netop ved at vove sig helt ud i de tynde grene - resultatet var et ordentligt plask, da han faldt i åen, og den stakkels mand måtte tage hjem drivvåd - uden sin køre flue.

Næste morgen kom pressen fra Kolding for at fotografere fisken og mig. Hvorfra de havde fået nys om fangsten, ved jeg ikke.

En anden tur, jeg husker meget tydeligt, var en gang, hvor vi var en 4-5 stykker, der var taget til Spjarup sø for at fiske ørreder. Vi fiskede, som vi så ofte gjorde, med spinnestang, bobleflåd og flue. Ganske kort tid efter, at vi havde startet vores fiskeri, kom der nogle „fine herrer“, de grinede åbenlyst ad vort fiskegrej og metode, de havde da aldrig set sådanne søre bobleflåd før. Men efterhånden som tiden gik, og vi fangede fisk, medens de ingen fangede, blev deres nysgerighed alligevel pirret. De kom da hen til os og ville købe nogle bobleflåd, og vi blev gode venner og var det forresten i mange år fremover.

"Har du nogensinde fanget laks?"

- Nej, men engang var jeg meget tæt på at overliste denne fiskenes konge - det var nu ikke i Kongeåen, men derimod i Skjern Å. Vi var to, som var taget til Skjern lige fra morgenstunden.

Allerede om formiddagen havde vi begge kontakt med laks, men fik ingen. Omkring middagstid mødte vi en laksespecialist fra Borris. Han fortalte os, at det ikke kunne betale sig endnu, så vi satte os alle tre ned i græsset og fik en sludder. Én, to gange gik specialisten op på en lille høj, stak en finger i vejret for at pejle vinden og kom derpå tilbage igen. Først tredje gang, han havde haft fingeren „i sky“, sagde han, at han nu ville vise os, hvordan man fanger laks.

Som sagt så gjort. I første kast tog han en flot laks på ikke mindre end 19 pund. Efter at have landet laksen, fortalte han os, hvor der stod andre laks - én laks blev sikkert kroget på en Devonspinner, men for os var det for stor en mundfuld, og linen sprang. Et par dage senere kunne man læse i avisen, at der i Skjern Å var fanget en stor laks med en Devonspinner i køften - spinneren fik vi igen, men selve laksen var mistet en gang for alle.

"Andre former for fiskeri?"

- Ja, jeg kan også godt lide at komme på havet - både pilketure med kutter og fladfisketure med småbåde er noget, jeg godt kan lide. Jeg savner den årlige tur til Fænøsund efter fladfisk.

"Har du selv lavet grej?"

- ja, før i tiden støbte jeg blink og pirke, bandt fluer og byggede splitcane stænger. Splitcanestængerne - 17 i alt - byggede jeg sammen med en kammerat, så efter han døde, er det aldrig blevet til flere, den sidste byggede jeg sidst i 50'erne - senere er jeg gået over til at fiske en del med glasstænger.

"Kongeåen - nutid og fremtid?"

- Kongeåen har altid været mit et og alt - det er åen, man har været gift med i alle de år, man har fisket. Jeg finder altid stor glæde i at komme ved åen, ligesom jeg finder stor glæde ved selve fisken - det gælder de fisk, jeg tager med hjem, men især de, som jeg genudsætter. F.eks. har jeg aldrig taget bækørreder under 30 cm, og selv ørreder over den halve meter genudsætter jeg ofte. Lakseprojektet, synes jeg, er en vældig god idé. Inden længe vil man kunne se laksen springe i Kongeåens løb - det er et øjeblik, jeg ser frem til, for selv om jeg allerede har fanget mange havørreder, søger jeg stadig nye udfordringer, og det vil jo være dejligt, om laksen er den udfordring, som ligger lige om hjørnet.

Poul Veise, Linen, november 1986.

Juniorafdelingen dengang.

Med baggrund i oplysninger hentet dels hos DSF, men mest i gamle numre af foreningens medlemsblad „Linen“ vil jeg her forsøge at give tilbageblik på juniorafdelingens start i VOSF.

I 1978 besluttede den daværende seniorbestyrelse på forsøgsbasis at starte en juniorafdeling. Begrundelsen herfor var , at juniorerne manglede medlemsfordele, plus at man godt ville gøre lidt for de unge fiskere. Poul Veise blev af seniorbestyrelsen valgt til juniorleder.

Da man startede i 1979, var det med kun 4 medlemmer, men juniorafdelingen blev hurtigt populær, og i 1980 var der hele 21 juniorer. Juniorformand i 80 var Kim Christensen.

På juniorgeneralforsamlingen i 1980 var der mange vigtige punkter på dagsordenen, bl.a. at skille juniorafdelingen ud fra Vejen Ungdomsskole, da de hidtil havde afholdt klubaftner, fluebinding og ture sammen. Juniorafdelingen ønskede nu at være sig selv. Et andet punkt var, at man ønskede juniorafdelingens formand med til seniorbestyrelsens møder.

I 1981 går den nye juniorformand, Niels Kristensen, sammen med sin bestyrelse i gang med at udforme et regelsæt, som senere blev godkendt på både juniorernes og seniorernes generalforsamlinger. Samme år gør juniorerne opmærksom på, at de ønsker at blive accepteret som ligeværdige partnere i de arbejdsområder, som seniorerne tager op. Man syntes, man manglede arbejdsområder, så det havde måske været en ide at sende en junior eller to på DSF's juniorleder-kursus!

På seniorernes generalforsamling roste den daværende seniorformand, Børge Højen, juniorerne meget. Han udtalte, at juniorerne havde gjort et godt stykke arbejde, og havde fået næsten ingenting til at blive til meget. Han lovede endvidere, at seniorerne fortsat ville støtte juniorerne økonomisk.

I 1982 blev Svend Erik Kjær ny juniorformand, og juniorbestyrelsen besluttede, at man ville fastsætte et arrangement pr. måned. Dette viste sig dog svært at holde, men et eller andet må man have gjort godt, for medlemstallet eksploderede. Ifølge DSF's tal gik man fra 21 juniorer i 1981 til 43 i 1982, altså mere end en fordobling.

I 83 afholdtes nogle selvstændige arrangementer som f.eks. kasteinstruktion, men man starter nu igen et samarbejde med Vejen Ungdomsskole om klubaftner og fluebinding.

I 1984 opnåede man så en imponerende rekord, idet man, ifølge DSF's tal, nåede helt op på 48 juniormedlemmer, en rekord der står den dag i dag. Trods mange medlemmer var der dog en meget lille tilslutning til arrangementer og ture. Nogen gange var der så få tilmeldte, at man måtte aflyse et par ture. Nu hvor juniorerne udgjorde ca. en trediedel af foreningen, mente de også, de måtte til at skrive flere indlæg til „Linen“, så man nedsatte en juniorredaktion.

Lars Olesen bliver i 1985 ny juniorformand. Han kunne med den nye bestyrelse opleve akkurat samme problem som i 84, for få tilmeldinger til turene. På generalforsamlingen diskuterer man den store medlemstilbagegang på 16 (DSF's tal).

I 1986 udtroder juniorleder siden 79, Poul Veise, af VOSF's bestyrelse, ny juniorleder bliver Claus Andersen, der i dag er fluebinderinstruktør i Vejen Ungdomsskole.

I 86 deltager en del juniorer på VU's tur til Norge til elven Søya. Der var ingen vand, heller ingen laks, men en del fine mindre bækørreder.

I 87 udtroder Claus så af seniorbestyrelsen og ny juniorleder bliver Finn Andersen.

1988 beslutter den daværende bestyrelse, at man vil forsøge at lave en laksetur til Norge.

Michael Jensen er blevet formand. En af juniorafdelingens senere formænd, Martin E. Knudsen, sendes på Forbundets juniorlederkursus. Han er den første junior fra VOSF, der oplever det. I dag har vi heldigvis flere afsted hvert år, så vi hele tiden har nogen, der kan tage over, når andre falder for aldersgrænsen. Martin får alle fire kursusforløb, og slutter med sf 4 i Silkeborg i 1991.

Året 1989 er nok et af de helt store år for juniorafdelingen i VOSF. Det er nemlig lykkedes for bestyrelsen at arrangere lakseturen til Norge. 10 mand - 8 juniorer og 2 chauffører - drager i sommerferien afsted nordpå med fiskegrej og telt. Med Calle Knudsen og Thorvald Andersen bag rattet i de to biler går det mod Gaula, Oselven og Glomma. Der fiskes efter laks i Gaula og Os, men kun Thorvald Andersen har heldet med sig, han fanger en laks på 3,5 kg i Gaula. I Glomma fiskes der fortrinsvis efter stalling, men heller ikke her ser det ud til, juniorerne har landet noget, der er værd at skrive om.

Michael Jensen er stadig afdelingens formand, og Jørn Krog har de sidste par år været juniorleder (så vidt jeg har kunnet finde ud af).

Jakob Knudsen

Vejen og Omegns Sportsfiskerforening set i et historisk perspektiv

Nedenfor er der hentet udpluk fra foreningens protokoller - udpluk som fortæller lidt om foreningens virke og vilkår gennem årene.

1947 Den 13. januar samledes en del lystfiskere til drøftelse af fælles interesse angående oprettelsen af en fiskeriforening, hvilket også resulterede i, at der den 27. januar blev indkaldt til stiftende generalforsamling i Palmehaven. Det vedtoges at kalde foreningen for "*Vejen og Omegns Sportsfiskerforening.*"

Indskud: 5,00 kr.

Kontingent: 15,00 kr.

Dagkort: 2,50 kr.

1948 Foreningen indmeldes i Danmarks Sportsfiskerforening, og det koster 2,50 kr. pr. medlem. Generalforsamlingen vedtog desuden, at der skulle opkræves yderligere 2,50 kr. pr. medlem til udsætning af yngel.

1949 Der indgås aftale med Sydvestjysk Sportsfiskerforening om, at medlemmerne i de to foreninger indbyrdes kan løse kort hos hinanden for 16 kr. for årskort og 1,50 kr. for dagkort.

1949 Poulsen, Store Vandmølle har skænket foreningen 50.000 stk. bækørredyngel.

1949 Bestyrelsen vedtog selv at udføre årensningen i stedet for at licitere den bort.

- 1950** Der afholdtes lodsejer- og medlemsfest i Palmehaven, hvor der var mødt 70 deltagere, størstedelen lodsejere.
- 1951** Generalforsamlingen vedtog et totalt forbud mod brug af ålejern i alle af foreningens lejede vande.
- 1951** Foreningens udsatte præmie for den største gedde tilfaldt Preben Henriksen for en gedde på 4 kg. Han fik tildelt et årskort gratis. Ligeledes fik Erik Hansen et gratis årskort for fangst af den største ørred, som vejede 3,5 kg.
- 1954** Foreningen rejste erstatningskrav mod Vejen Sogneråd og fik erstatning på 2.200 kr. Der var fundet masser af døde fisk, som i følge en undersøgelse på Biologisk Institut var døde som følge af kvælning af mudder, forårsaget ved rensning af septiktanken.
- 1961** Da der var fundet flere døde fisk i Kongeåen mente bestyrelsen, at det var nødvendigt at få elektrofisket. Sydvestjysk Sportsfiskerforening, som havde elektrofiskeudstyr, blev kontaktet. Resultatet af elektrofiskeriet:
- Kongeåen, 325 meter: 6 ørreder, 53 ål, mange niøjen.
 Skodborghus bæk, 100 meter: 20 ørreder, 8 ål, 20 hundestejler.
 Gesten å, 150 meter: 17 ørreder, 38 ål, 1 grundtling, mange hundestejler.
- 1963** På en ekstraordinær generalforsamling redegjorde formanden for foreningen i Kongeåen, der skete den 14. februar 1963.

Der blev gennemgået protokoller og regnskaber for at se, hvor mange udsætninger der var foretaget. Desuden indtægter ved salg af fiskekort m.m. Resultatet blev sendt til landsretsagfører Christoffersen til brug for erstatningskravet mod Phønix for forureningen. Erstatningskravet blev opgjort til 27.000 kr., men erstatningsbeløbet blev dog kun på 12.000 kr.

- 1967** Generalforsamlingen går ind for, at bestyrelsen ved henvendelse til andre ferskvandsfiskeriforeninger under Danmarks Sportsfiskerforbund søger at påvirke disse til over for Danmarks Sportsfiskerforbund at rejse krav om, at eventuelle fisketegnsmidler i første række skal anvendes til forbedring af ynglemuligheder for ørred og andre ødelfisk samt udsætning af sådanne fisk.
- 1968** Det havde været et sløjt år for foreningen økonomisk set, idet kortsalget var gået væsentligt tilbage pga. den evindelige forurening af åen, men det vil forhåbentlig blive bedre, når der etableres biologisk rensningsanlæg i Vejen, formentlig påbegyndes det i 1969.
- 1969** Efter at foreningen sammen med Sydvestjysk Sportsfiskerforening i et par år havde arbejdet for at hindre en regulering af Kongeåen, har Kulturministeriet nu meddelt, at man anbefaler en fredning af Kongeåen.
- 1972** Der afholdtes stiftelsesfest (25 års jubilæum) i Københoved forsamlingshus for medlemmer og lodsejere. Under festen blev der holdt flere taler. Lodsejerne var heldigvis mødt talrigt op og var med til at præge festen. Der blev overrakt en gave til Peter Hundebøl som tak for 21 års virke som kasserer for foreningen.

- 1977** Foreningen havde fået et lokale stillet til rådighed et antal aftener i det gamle bibliotek i Vejen. Bestyrelsen vedtog at anvende lokalet til et fluebindings- og stangbygningskursus og til filmaftener.
- 1978** På generalforsamlingen blev et forslag om forsøgsvis at oprette en juniorafdeling vedtaget. Juniorafdelingen blev oprettet og skulle underlægges de samme love som i øvrigt er gældende for foreningen. Juniorene skulle selv vælge to af foreningens syv bestyrelsesmedlemmer til deres egen bestyrelse.
- 1981** Det blev besluttet at søge optagelse i Gels å sammenslutningen omgående eller fra 1982.
- 1983** Generalforsamlingen vedtog et forslag om udsætning af stallinger i Kongeåen, hvis det er muligt.
- 1983** Vedrørende udsætningsplan for ørred og laks samt elfiskeri har der været kontakt med Sydvestjysk Sportsfiskerforening om en samarbejdsaftale, der foreligger nu, og som blev godkendt af bestyrelsen.
- 1983** Samarbejdsudvalget har lavet forsøg med lakserogn, 60.000 stk. importeret fra Norge. Rognen ligger hos Børge Højen og bliver klækket til udsætning i Kongeåen. Der etableredes et klækkeri på stedet i 1984. Materialerne til huset blev skænket af Søren, Plus.
- 1983** To alvorlige forureninger, en i Vamdrup og en i Gesten å.

- 1984** Samarbejdsudvalget er blevet virkelig godt startet. Vi har fået en elfisketilladelse omfattende foreningens fiskevand til at stryge 15 liter rogn til brug for ophjælpning af havørredbestanden.
- 1985** Generalforsamlingen vedtog et forslag om totalfredning af stallingen i 5 år. Forslaget skyldes et stort udsætningsprojekt af stallinger med Sydvestjysk Sportsfiskerforening (stallingen var før 1963-forureningen talrig i Kongeåsystemet). Projektet bestod i, at der i en årrække skulle opfiskes gydemodne stallinger fra Gudenåen til afstrygning. Yngelen blev efterfølgende udsat i Kongeåen.
- 1986** Havørredprojektet. Der er ved elbefiskning ved Jedsted indfanget 53 gydemodne Kongeåhavørreder, som afstryges på Jedsted dambrug. Som øjenæg er det hensigten, at de skal transporteres til klækkeriet i Andst. De indfangne havørreder var fordelt med 38 hunner og 15 hanner, flest af moderat størrelse, men der var enkelte store imellem, helt op til 10 kg.
- 1987** Kongeåudvalget (samarbejdsudvalget mellem Vejen og Omegns Sportsfiskerforening og Sydvestjysk Sportsfiskerforening) har lejet klækkeriet og det tilhørende areal ved det nedlagte Drostrup dambrug for 10 år.
- 1987** Stallingprojektet løber over al forventning, og der er udsat 35.000 stk. yngel i Kongeåsystemet.
- 1987** Ca. 90% af foreningens lodsejere har tegnet 10-årige lejekontrakter med foreningen om leje af fiskevand.

- 1989** Generalforsamlingen vedtog et forslag fra bestyrelsen om etablering af en fiskesø ved det nedlagte Drostrup dambrug. De samlede udgifter til etablering af søen er anslået til 50.000 kr.
- 1990** Der er igen problemer med fisketrappen ved Nielsby. Trappen er i øjeblikket totalt spærret, og Kongeåudvalget vil nu forsøge at få Danmarks Sportsfiskerforbund til at køre sagen videre.
- 1991** Michael har foretaget en omfattende optælling af gydebanker og gydegruber i hele Kongeåsystemet og har undervejs fået hjælp af biolog Allan Jensen. Der blev optalt 287 store gydebanker ovenfor Jedsted, hvilket svarer til 400 - 500 havørreder. Konklusionen er, at der er en forholdsvis beskeden opgang i Kongeåen, formentlig kun 1500 - 2000 stk. havørreder om året.
- 1994** Generalforsamlingen vedtog et forslag om udveksling af fiskerettigheder med Syd vestjysk Sportsfiskerforening omfattende fiskeri i Kongeåsystemet.
- 1994** Vi har fået bugt med problemerne i fiskesøen i Drostrup. Grøde og algevæksten er nu under kontrol. Et par gode råd blev fulgt: Det ene råd var at udlægge lidt halm i søen. Det andet at udsætte almindelige karper, som roder i bunden og derved løsner plantedele. Søen giver nu endelig et acceptabelt overskud, så vi kan få forrentet investeringen.
- 1995** Grejdstillingen i Vejen - grej '95 - som foreningen var med til at arrangere blev en stor succes med over 900 besøgende. Det gav et pænt overskud, som vil medgå til de kommende års junior-aktiviteter.

1995

Passageforholdene ved Jedsted er langt om længe blevet forbedret. Amtet bevilligede etableringen af et såkaldt omløbsstryg ved stemmeværket. Forsøg med opsætning af en fælde på stedet har givet fangst af bl.a. havørreder.

Jan Thorsted

